

عنوان	آسیب شناسی در صنعت میگوی ایران
نویسنده	منصور خیاطیان - کارشناس ارشد تکثیر و پرورش آبزیان هرمزگان (بندر لنگه)
مترجم	

صنعت پرورش میگو در ایران که عمری کمتر از 15 سال دارد مر حله معرفی و استقرار را خوب طی کرد و حتی سرعت آن بسیار تند و فریبنده بود و همین عامل باعث جذب عده زیادی از فعالان اقتصادی بسمت این صنعت پول ساز شد. این رویای شیرین سرمایه دار شدن سریع در سال 1381 با اولین تب بازار به پایان رسید. با حذف فاکتور های کاذب اقتصادی مثل کمبود موقتی تولید میگو در دنیا، ارزانی انرژی و نیروی کارگری در ایران و همچنین بحران اقتصاد جهانی پس از 11 سپتامبر، تولید میگوی ایران را بسمت رقابتی پیش برد و تولید کنندگان آماتور ایران در مقابل تولید کنندگان حرفه ای جهان (چین، تایلند، تایوان و ...) محکوم به شکست شدند. تعدادی از مزرعه داران میگو در ایران بدون اطلاع از مدیریت بحران در تولید، چند سالی بدون باز پرداخت سود و اصل سرمایه بانکی، به صورت ضعیف به تولید ادامه دادند که حاصلی جز به حاشیه رفتن نداشت. عده ای دیگر دست به طرح های ابتکاری زدند تا شاید بتوانند از بحران تولید رهایی یابند و شیلات هرمزگان هم طرح های ترویجی کم هزینه ای را اجرا کرد که همه این طرح ها به علت پشتوانه کم علمی و مالی و علاقه شدید مجریان آنها به جواب دهی سریع، مفید فایده نبودند.

دلایل بیست گانه ورشکستگی پرورش میگو

در حال حاضر این صنعت به دلایل فراوانی آسیب دیده که عبارتند از:

- 1- وابستگی پرورش میگو به بازار صادراتی
- 2- افزایش چشمگیر قیمت خوراک میگو از 2000 ریال به 12000 ریال
- 3- افزایش هزینه عمل آوری و بسته بندی
- 3- افزایش دستمزد کارگران مزرعه
- 5- مستهلک شدن ماشین آلات موجود در مزارع
- 6- سررسید شدن اقساط وامهای دریافتی و پایان یافتن همکاری بانکها
- 7- مکانیزه نبودن مزارع و وابستگی کامل مزرعه به نیروی کارگری
- 8- الگوی تولید کنسر سیومی که یک الگوی یک طرفه بود
- 9- نیمه تمام بودن زیر ساخت اکثر سایت ها
- 10- کیفیت بسیار متغیر خوراک میگوی داخلی و خارجی
- 11- عدم ثبات بازار و ثابت ماندن قیمت میگوی پرورشی
- 12- نپذیرفتن ورشکستگی صنعت میگو توسط شیلات ایران از سال 1381 به بعد
- 13- شیوع بیماری وایت اسپات در مزارع میگوی خوزستان و بوشهر
- 14- تاثیر کم افزایش تولید در واحد سطح در سود خالص
- 15- دسترسی سخت مزرعه داران به نهاده های تولید
- 16- ذخیره سازی مزارع با لاروهای تست نشده
- 17- رعایت نکردن اصول صحیح پرورش میگو بخاطر کمبودهای موجود
- 18- تشویق مزرعه دار به تولید بدون اطمینان از سود دهی پرورش میگو
- 19- سوء مدیریت در تولید خوراکهای دستی
- 20- افزایش ریسک تولید و کاهش سرمایه گذاری در صنعت میگو

از میان دلایل بیست گانه ورشکستگی صنعت میگو دلایل 1 تا 14 کشوری بوده و سایر دلایل بیشتر مربوط به

هرمزگان است. یکی از مهمترین نتایج بد نپذیرفتن ورشکستگی صنعت میگو توسط شیلات ایران، فراهم نشدن فرصت مطالعه رسمی در خصوص دلایل این ورشکستگی است. مزرعه داران بندر لنگه طی جلسات متعددی به این نتیجه رسیدند که تولید در شرایط موجود برابر است با:

- 1- از دست رفتن اندک سرمایه شخصی باقی مانده
- 2- از دست رفتن فرصت فعالیت اقتصادی جدید
- 3- افزایش بدهکاری به بانکها و افراد
- 4- استهلاک بیشتر ماشین آلات مزرعه
- 5- نابودی کامل انگیزه تولید کنندگان
- 6- عدم اعتماد کارگران به کار فرمایان به خاطر بی ثباتی کار در مزرعه
- 7- استثمار شدن مزرعه داران توسط وارد کنندگان خوراک میگوی خارجی
- 8- نبود خرید تضمینی و تعهد نداشتن صادر کنندگان به خرید محصول

کافی است که به همین بند آخر توجه کنیم، چه کسی اقدام به تولید می کند بدون اینکه محلی برای فروش آن سراغ داشته باشد؟ لذا ادامه فعالیت در صنعت پرورش میگو در هاله ای از ابهام فرو رفته بود. از سال 1381 به بعد فعالان صنعت پرورش میگو راهکارهای متعددی را برای برون رفت از این وضعیت بحرانی طرح و اجرا کردند که هیچکدام نتوانست خواسته پرورش دهندگان را فراهم و سود آوری را به این صنعت برگرداند. باید توجه داشت که برای تمام بخشهای این صنعت یعنی کارخانه های تولید خوراک، تولید لارو و عمل اوری، سود قابل بیش بینی است الا برای مزرعه داران. آسیب دیدن مزرعه داران میگو به تمام حلقه های این زنجیره آسیب جدی رسانده است کارگاه های تکثیر و کارخانه های خوراک و حتی گارگاه های عمل آوری. همه این حلقه ها در صدد هستند به نوعی مشکل خود را حل کنند در حالیکه مشکل همه با حل شدن مشکل حلقه اصلی تولید یعنی مزرعه داران حل می شود.

<http://www.parsidoc.com/agriculture/1010-1388-06-19-19-58.html>